Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskuntaan eduskunnan valitsemien jäsenten varajäsenet ovat yhteisiä eivätkä henkilökohtaisia kuten voimassa olevan lain mukaan. Tämä mahdollistaisi sen, että neuvoston istunnossa varsinaisen jäsenen ollessa estynyt hänen tilalleen voidaan kutsua kuka tahansa varajäsenistä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 §:n (34/84), mukaan eduskunta valitsee Pohjoismaiden neuvostoon kahdeksantoista jäsentä ja näille kullekin varajäsenen. Sanoilla ''näille kullekin'' on vakiintuneen tulkinnan mukaan tarkoitettu henkilökohtaisia varajäseniä. Samantapaisia sanontoja on käytetty valtiopäiväjärjestyksen 42 a §:n 1 momentissa tarkistajien, 83 §:n 5 momentissa Suomen Pankin tilintarkastajien ja 83 a §:n 2 momentissa kansaneläkelaitoksen valtuutettujen varajäsenten valitsemisesta. Silloin kun on tarkoitettu jäsenten yhteisiä varajäseniä, on käytetty muunlaista ilmaisua kuten käy ilmi eduskunnan palkkavaltuuskunnan ja valiokuntien varajäseniä koskevasta valtiopäiväjärjestyksen 82 a §:stä ja eduskunnan työjärjestyksen 11 §:stä.

Nykyisen lain mukaan Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan varajäsenen on siis oltava henkilökohtainen. Eduskunta ei näin ollen voi toimittaa muunlaista vaalia eikä ilmoittaa Pohjoismaiden neuvostolle muunlaisia varamiehiä.

Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan välisen yhteistyösopimuksen (SopS 28/62) eli niin sanotun Helsingin sopimuksen 47 artiklan 2 kappaleen mukaan kukin valitsijayhteisö valitsee myös varsinaisten jäsenten lukumäärää vastaavan määrän varajäseniä. Artiklassa ei ole määräyksiä siitä, onko varajäsenten oltava yhteisiä vai henkilökohtaisia. Kun mainittu seikka jätetään artiklassa avoimeksi, riippuu asianomaisesta valitsijasta, Suomen osalta eduskunnasta, minkälaisia varajäseniä valtuuskuntaan valitaan.

Pohjoismaiden neuvoston istunnoissa ja toimielimien kokouksissa otetaan estyneen jäsenen tilalle asianomaisen maan valitsijayhteisön ilmoittama varajäsen, joka kyseisen maan lainsäädännöstä riippuen voi olla joko yhteinen tai henkilökohtainen. Jäsenen tilalle tilapäisestikin otetusta varajäsenestä on ilmoitettava neuvoston istunnossa ja mainittava pöytäkirjassa.

Etenkin Pohjoismaiden neuvoston istuntojen yhteydessä, jolloin neuvoston jäsenet joutuvat usein varsin tiiviin kokousohjelman puitteissa toimimaan osittain samanaikaisesti useassa neuvoston toimielimessä, esiintyy useasti tarvetta voida tilapäisesti korvata varsinainen jäsen varajäsenellä. Kun kaikkien varsinaisten jäsenten vara-

jäseniä ei voida ottaa mukaan neuvoston istuntoihin, varajäsenen kutsuminen on Suomen valtuuskunnassa ollut mahdollista vain sellaiselle varsinaiselle jäsenelle, jonka henkilökohtainen varajäsen on ollut paikalla. Tämä on ollut omiaan vaikeuttamaan kokoustoiminnan joustavaa hoitamista.

2. Ehdotettu muutos

Varajäsenyyden luonnetta ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomen valtuuskunnan varajäsenistä tehdään yhteisiä. Tällöin varsinaisen jäsenen ollessa neuvostossa estynyt hänen tilalleen voidaan kutsua kuka tahansa käytettävissä olevista varajäsenistä. Tämä edellyttää Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 §:n 1 momentin muuttamista.

Ehdotettu muutos saattaa Suomen edustajat neuvostossa yhdenmukaiseen asemaan muiden pohjoismaiden edustajien kanssa.

3. Säätämisjärjestys

Laki Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta (170/60) samoin kuin laki Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta (34/84) on säädetty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrätyllä tavalla sen vuoksi, että eduskunnan tehtäviä on niissä laajennettu. Koska ehdotetulla lainmuutoksella ei lisätä eduskunnan tehtäviä, lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan asetuksella säädettävästä ajankohdasta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta 1 päivänä huhtikuuta 1960 annetun lain 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (34/84), näin kuuluvaksi:

1 §

Eduskunta valitsee jokaisilla varsinaisilla valtiopäivillä seitsemän päivän kuluessa niiden avaamisesta keskuudestaan Pohjoismaiden neuvostoon kahdeksantoista jäsentä ja vastaavan määrän varajäseniä. Vaalin toimittaa eduskunta, jos se on vaalista yksimielinen. Jollei eduskunta voi sopia valittavista, toimittavat vaalin valitsijamiehet. Jos valitsijamiehet eivät ole vaalista yksimieliset, on vaali toimitettava suhteellisen vaalitavan mukaan.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Vt. ulkoasiainministeri,
Pääministeri *Kalevi Sorsa*

Liite

Laki

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta 1 päivänä huhtikuuta 1960 annetun lain 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (34/84), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

1 §

Eduskunta valitsee jokaisilla varsinaisilla valtiopäivillä seitsemän päivän kuluessa niiden avaamisesta keskuudestaan Pohjoismaiden neuvostoon kahdeksantoista jäsentä ja näille kullekin varajäsenen. Vaalin toimittaa eduskunta, jos se on vaalista yksimielinen. jollei eduskunta voi sopia valittavista, toimittavat vaalin valitsijamiehet. Jos valitsijamiehet eivät ole vaalista yksimieliset, on vaali toimitettava suhteellisen vaalitavan mukaan.

— — — — — — — — — — — — — —

Ehdotus

1 §

Eduskunta valitsee jokaisilla varsinaisilla valtiopäivillä seitsemän päivän kuluessa niiden avaamisesta keskuudestaan Pohjoismaiden neuvostoon kahdeksantoista jäsentä ja *vastaavan määrän varajäseniä.* Vaalin toimittaa eduskunta, jos se on vaalista yksimielinen. Jollei eduskunta voi sopia valittavista, toimittavat vaalin valitsijamiehet. Jos valitsijamiehet eivät ole vaalista yksimieliset, on vaali toimitettava suhteellisen vaalitavan mukaan.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.